
โรคของไม้ยูคาลิปตัส¹

Diseases of *Eucalyptus* spp.

กฤษณา พงษ์พานิช²

Krisna Pongpanich

บทคัดย่อ

เอกสารทางวิชาการเรื่องนี้ได้รวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 จนถึงปัจจุบัน จากประสบการณ์และผลงานวิจัยของผู้ขอรับการประเมิน ประกอบกับการค้นคว้าเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการใช้คู่มือประกอบการจัดการ ในการลดปัญหาและอุปสรรคจากโรค ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของสวนอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษที่ใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบ สำหรับโรคของไม้ยูคาลิปตัสในประเทศไทย พบว่ามีเชื้อรามากกว่า 28 ชนิด ที่สามารถเข้าทำลายไม้ยูคาลิปตัส นับตั้งแต่ระยะเมล็ด กิ่งชำ กล้าไม้ และต้นไม้ในแปลงปลูก โดยระดับความรุนแรงของโรคจะแตกต่างกันขึ้นกับ ชนิดของเชื้อสาเหตุโรค ความต้านทานโรคของยูคาลิปตัส แต่ละสายพันธุ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้น สาเหตุโรคส่วนใหญ่พบว่าเกิดจากเชื้อราทำให้เกิดอาการเน่า (rot, damping off) แผลจุด (spot) แผลไหม้ (blight) กิ่งแห้ง (shoot – blight) ยอดตาย (die-back) ยางไหล (gummosis) แผลแตกตามกิ่ง ลำต้น และเนื้อเยื่อเจริญของลำต้นถูกทำลาย (canker) พบโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียบ้างเล็กน้อย ซึ่งเอกสารฉบับนี้จะประกอบด้วยข้อมูลของเชื้อสาเหตุโรคที่สำคัญแต่ละชนิด ลักษณะอาการ และความเสียหายที่พบประกอบภาพโดยละเอียด ตลอดจนแนะนำแนวทางในการจัดการที่ควรปฏิบัติอย่างจริงจัง และเร่งด่วนของภาครัฐและเอกชน ก่อนที่เกษตรกรจะเลิกปลูกไม้ยูคาลิปตัส เพราะผลผลิตเสียหายขายไม่ได้ราคา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังภาคอุตสาหกรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเมื่อเกิดโรคระบาดขึ้นในแปลงปลูกแล้วจะไม่สามารถกำจัดให้หมดสิ้นไปได้ ต้องใช้วิธีหลีกเลี่ยงและป้องกันอย่างมีหลักการ และสมเหตุสมผลในแต่ละกรณีเท่านั้น จึงจะสามารถลดความเสียหายจากโรคได้ และประสบความสำเร็จในการปลูกไม้ยูคาลิปตัสเป็นไม้เศรษฐกิจของประเทศ

คำหลัก : ยูคาลิปตัส โรค เชื้อรา ลักษณะอาการโรค

¹ กฤษณา พงษ์พานิช. 2548. โรคของไม้ยูคาลิปตัส. เอกสารทางวิชาการในการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ 8ว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 57 หน้า.

² กลุ่มงานกีฏวิทยาและจุลชีววิทยาป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

Abstract

This manual is comprised of the author's studies and experience on eucalyptus diseases in Thailand since 1991 including reviewed of relevant international literature which caused significant economic losses in plantations. This manual is intended to be as a reference of current knowledge on the diseases of eucalyptus in Thailand and can be used as a handbook to provide protection against disease epidemics of industrial eucalyptus plantations. As the eucalyptus plantation in Thailand become more extensive, are hosts to a wide range of fungal pathogens and with at least 28 species those attacking seed, seedling, leaf, shoot, twig, branch and stem. The level of severity varies to pathogen's species, tolerant of host variety and how suitable environments are. Fungal pathogens can cause symptoms which comprise of rot, damping off, leaf spot, leaf blight, shoot blight, die back, crack found on shoot, stem and canker. Bacterial pathogen was found to be as minor disease. This manual includes information of pathogens causing important diseases, symptoms and losses being illustrated by photographs. Conclusions and recommendations for possible effective management to prevent epidemic of eucalyptus diseases are provided in order to enhance successfully eucalyptus plantation for the supply of raw material to pulp and paper industry.

Keywords : eucalyptus, plantation, disease, management